

AKTIVITEETTI: Workshop3_TORNIO RIVER VALLEY_PILOT LANDSCAPE

AJANKOHTA: 8.10.2019, 12:30 -16:00

PAIKKA: Bothnian Business- house (kokoushuone Kaari), Pakkahuoneenkatu 1, Tornio

JÄRJESTÄJÄT:

- Juanjo Galan / Aalto yliopisto
- Sampo Kangastalo/ Tornion Kaupunki
- Kirsi Hutri-Weintraub / Aalto yliopisto

OSALLISTUJAT (12+2):

- Niina Karjalainen / ELY
- Katri Hendriksson / Lapin ammattikorkeakoulu
- Sampo Kangastalo/ Tornion kaupunki
- Aapo Mäenpää / Tornion kaupunki
- Virve Sallialmi / Rajajokikomissio
- Pekka Peltari / Tornio, kalastus, Karunki
- Minna Heljala / Tornion maakuntamuseo
- Robert Ekholm / Haaparannan kaupunki
- Sofia Rosendahl /Haaparannan kunta
- Martti Isto / MTK-Tornio, maanviljelijä
- Teija Ylimartimo / Tornion maakuntamuseo
- Anne-Mari Söderström / MTK-Tornio (maanviljelijä)
- *Juanjo Galan / Aalto Yliopisto*
- *Kirsi Hutri-Weintraub / Aalto Yliopisto*

PÄÄTAVOITTEET JA ODOTETUT TULOKSET:

- Määritellään yhdessä Tornionjokilaakson mahdollisen LACAP-suunnitelman (Landscape Adaptation Plan for Climate Change) pääsisältö (edistettävät arvot, tavoitteet, vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut ja toimet, esteet)
 - Hahmotellaan yhdessä LACAP-prosessin etenemistä ja tunnistetaan oleelliset toimijat
 - Sovitaan yhdessä Tornionjokilaakson seuraavasta vaiheesta ja verkoston työskentelystä jatkossa
-

OHJELMA

12:30 – 12:35 Tervetuloa – Sampo Kangastalo (Tornion kaupunki) ja Juanjo Galan & Kirsi Hutri-Weintraub (Aalto yliopisto)

12:35 – 12:40 Osallistujien esittely

12:40 – 12:55 Toisen työpajan tulokset – Juanjo Galan (Aalto yliopisto)

12:55 – 13:10 Kohti Climate-KIC Demonstrator –vaihetta ja LACAP-suunnitelmaa – Juanjo Galan (Aalto yliopisto)

- Mikä voi olla LACAP-suunnitelma? Esimerkkejä muista strategisista suunnitelmista (rakenne/vaiheet/osallistajat)
- Climate-KIC Demonstrator – hakemuksen sisältö: Sisällysluettelo & pääideat, osallistuminen

13:10 – 13:30 Tornio-Haaparannan suunnitelmat ja AELCLIC-hanke – Sampo Kangastalo (Tornion kaupunki)

- **Tärkeimmät havainnot, tulokset, mahdollisuudet, ehdotukset (LACAP, Climate-KIC-Demonstator)**

13:30 – 15:45 Ryhmätyöskentelyä yhden pöydän ääressä + kahvi (n. 20 min/tehtävä)

- **TEHTÄVÄ 1: MITÄ -** Mahdollisen LACAP-suunnitelman tärkeimmät arvot, tavoitteet, teemat/aiheet (+ joitakin vaikutuksia & ratkaisuja/toimia)
- **TEHTÄVÄ 2: LACAP-suunnitelman rakenne**
- **TEHTÄVÄ 3: MITEN -** prosessi, tärkeimmät vaiheet ja aikataulu (esim. sidosryhmien tunnistaminen ja osallistaminen, kriittisen aiheiden analysointi ja diagnosointi, strategioiden ja suunnitelmien kehittäminen, pilotit...)

- *Kahvitauko*
- *TEHTÄVÄ 4: KUKA - kumppanit: roolit, velvollisuudet, osallistuminen jne.*
- *TEHTÄVÄ 5: Olemassaolevan sidosryhmänverkoston kriittinen tarkastelu, mahdollisuudet edistää Demonstrator-hakemuksen kehittämistä ja LACAP-suunnitelmaa (hallinnolliset, taloudelliset, sosiaaliset, tieteelliset)*
- *TEHTÄVÄ 6: JUHLISTAMME Tornionjokilaakson AELCLIC-Pathfinder-vaiheen päättymistä*

15:45 – 16:00 Loppuyhteenveto ja johtopäätökset

1. TERVETULOA

- Juanjo Galan (Aalto yliopisto), Sampo Kangastalo (Tornion kaupunki) ja Kirsi Hutri-Weintraub (Aalto yliopisto) toivottivat osallistujat tervetulleiksi kolmanteen AELCLIC-työpajaan

2. OSALLISTUJIEN ESITTELY

NAME OF CONTACT	INSTITUTION	TYPE
Sampo Kangastalo	Tornio Kaupunki	REGIONAL/LOCAL ADMINISTRATION
Aapo Mäenpää	Tornio Kaupunki	REGIONAL/LOCAL ADMINISTRATION
Sofia Rosendahl	Haparanda Kaupunki	REGIONAL/LOCAL ADMINISTRATION
Robert Ekholm	Haparanda Kaupunki	REGIONAL/LOCAL ADMINISTRATION
Niina Karjalainen	ELY-centre	REGIONAL/LOCAL ADMINISTRATION
Minna Heljala	The Museum of Tornio Valley	PUBLIC BODY
Teija Yli-Martimo	The Museum of Tornio Valley	PUBLIC BODY
Virve Sallialmi	Rajajokikomissio	PUBLIC BODY
Katri Hendriksson	Lapland Yliopisto of Applied Sciences	RESEARCH
Anne-Mari Söderström	MTK	ECONOMY SECTOR
Martti Isto	Maanviljelijä	ECONOMY SECTOR
Pekka Pelttari	Fishers/Tornio Kaupunki	ECONOMY SECTOR

JOHTOPÄÄTÖKSET:

- Paikallinen sidosryhmäverkosto on säilynyt ennallaan ja kaikki eri sektorit ovat edustettuina (hallinnolliset, taloudelliset, sosiaaliset ja akateemiset tahot). Osallistujia oli kuitenkin vähemmän kuin edellisessä työpajassa. Jatkossa olisi tärkeää laajentaa verkostoa paikallisiin kansalaistoimijoihin/ instituutteihin sekä paikallisen liike-elämän, teollisuuden ja energiasektorin suuntaan.

3 TOISEN TYÖPAJAN TULOKSET

- Juanjo Galan esitteli toisen työpajan TULOKSET ja AELCLIC-Pathfinder hankkeen kaikkien Suomen kolmen pilottimaiseman tilanteen.

AIHE 1: NATURE AND BIODIVERSITY

1) VAIKUTUKSET

- 1.1. VUODENAIKOJEN MUUTOKSET, LUMI, MAAPERÄ JA JOKI: Valumat → veden laatu, lumipeitteen väheneminen → routa/ei routaa, ei enää selkeitä vuodenaikoja, joki voi olla sulana talviaikanakin
- 1.2. EKOLOGIA JA EKOSYSTEEMIT: Arktiset lajit väistyvät, kasvien levinneisyysalueet muuttuvat, metsänkasvu kiihtyy
- 1.3. TULOKASLAJIT, TAUDIT JA TUHOLAISET
- 1.4. KALAT: Lohikalojen selviytyminen
- 1.5. POROT: Porojen ruoka, jäkälälaitumet

2) MAHDOLLISUUDET

- 2.1. MAA- JA METSÄTALOUS: Kasvukausi pitenee, uudet viljelykasvit, metsänkasvu kiihtyy
 - 2.2. VALUMA-ALUEIDEN KUNNOSTUS JA MAASEUDUN AVOIMUUDEN PALAUTUMINEN: valuma-alueiden kunnostus, maaseudun avoimuus palautuu
 - 2.3. UUSI ILMASTO JA LAJIEN LEVINNEISYYKSIEN MUUTOKSET
- 3) RATKAISUT
- 3.1. VILJELYKASVIEN VALINTA, TEKNIIKAT JA TYÖKONEET
 - 3.2. POROJEN LISÄRUOKINTA
 - 3.3. HYLKEENPYYNTI
 - 3.4. VIERASLAJIEN RAJOITTAMINEN
- 4) ESTEET
- 4.1. KALASTUKSEN SÄÄNNÖT / RAJOITUKSET
 - 4.2. PIENET TILAKOOT
 - 4.3. RESURSSIEN PUUTE
-

AIHE 2: KESTÄVÄ TALOUS

1) VAIKUTUKSET

- 1.1. MAA- JA METSÄTALOUS: Maanviljelyn täytyy muuttua joustavammaksi (täytyy muuttaa viljelylajeja tai sadonkorjuun ajankohtaa sääolosuhteiden mukaan), Tuhohyönteiset / hyökkäys, Metsätalous – tuholaisuhot, myrskyt, pehmeä, märkä metsämaa ja tiestö, korjuu-aika lyhenee
- 1.2. UUDET ILMASTO-OLOSUHTEET: Vuodenaikojen erot vähenevät: lämpimämmät kesät ja talvet, myös maaperä, kasvusto, eliöstö muuttuvat
- 1.3. INFRASTRUKTUURI & TURVALLISUUS: Vahingot infrastruktuurille / kustannukset, Meriväylän syventämistarve vähenee merenpinnan nousun vuoksi, tulvat kasvavat ja isoja tulvia useammin
- 1.4. RAKENNUKSET JA RAKENTAMINEN: Rantarakentaminen vaikeutuu, rakentamismääräykset muuttuvat tiukemmiksi
- 1.5. KALASTUS: Kala ei nouse jokeen, lämmin vesi vaikeuttaa lisääntymistä
- 1.6. MATKAILU: Kalastusturismi?, vähemmän talvimatkailua (talven tulo viivästyy)

2) MAHDOLLISUUDET

- 2.1. MATKAILU: ”Viilentävä” matkailu, kesämatkailu >> tuloja
- 2.2. VIHREÄ TALOUS: Vihreät elinkeinot, ”uudet” yritykset ja olemassa olevat, maanviljely lisääntyy >> maiseman avoimuus

3) RATKAISUT:

- 3.1. TUTKIMUS
- 3.2. PYRITÄÄN VÄHENTÄMÄÄN YMPÄRISTÖLLE VAARALLISTEN AINEIDEN PÄÄSTÖJÄ
- 3.3. VÄHENNETÄÄN RAVINTEIDEN VALUMISTA: MAAT, SUOT, METSÄT, MAANVILJELYS → OJAT, TEKNOLOGIA
- 3.4. YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET BIOLOGISET TORJUNTAMENETELMÄT
- 3.5. MAANVILJELYS TARVITSEE TIETOA UUSISTA LAJEISTA JA SATOMAHDOLLISUUKSISTA + EU:N SÄÄTELY SAATAVA JOUSTAVAMMAKSI, JOTTA MUUTOSTEN TEKEMINEN SATOKAUDELLA ON MAHDOLLISTA

4) ESTEET

- 4.1. RESURSSIEN PUUTE, ESIM. RAHOITUS
- 4.2. EU DIREKTIIVIT

AIHE 3: KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISESSA

1) VAIKUTUKSET

- 1.1. MAISEMAN MUUTOKSET: JOKI, VILJELY, TIET, RAKENNUKSET, uudet rakennustavat, rakentaminen, tiestö /rakennetut paikat korkealle, lumipeitteinen aika voi lyhentyä ja joki voi olla sulana talviaikanakin
- 1.2. ELÄMÄNTAVAT, MATKAILU JA LÄMPIMÄMMÄT KESÄT: Kalakantojen muutos: matkailu, ruokavalio, harrastus, erilaiset sääilmiöt näkyvät päivittäisessä elämässä – kulkeminen, asuminen, pukeutuminen, hiihtokausi lyhenee –ihan kauhea ajatus
- 1.3. TERVEYS & TURVALLISUUS: Tulvat, taudit ja tuholaiset, liukkauden torjunta lisääntyy, lumikausi lyhenee - valon määrä ei lisääntynyt – psyykinen pahoinvointi
- 1.4. IHMISET & SOSIO-KULTTUURINEN RAKENNE: Maahanmuutto?, kielet ja murteet luontotietona (meä-kieli, saame), ilmastopakolaiset → monikulttuurinen ympäristö
- 1.5. EPÄILYKSET: AIKAJÄNNE JA MUUTOKSEN NOPEUS: mikä on aikajänne?, tolkuttomat päätökset, ilmastomuutoksen myötä on tapahtunut muutoksia myös Suomessa

2) MAHDOLLISUUDET

- 2.1 IHMISET & SOSIO-KULTTUURINEN RAKENNE: Ilmastopakolaiset → väestönkasvu ja monikulttuurinen ympäristö
- 2.2. KESÄMATKAILU: Kesämatkailu → tuloja, kesämatkailu → infra
- 3.3. TALOUDELLINEN KEHITYS: Maanviljely lisääntyy >> maiseman avoimuus

3) RATKAISUT

- 3.1 TULVAVALLIT
- 3.2. BIOLOGINEN TUHOLAISTORJUNTA
- 3.3. KEINOTEKOISET KUTUPAIKAT
- 3.4. VIERASLAJIEN HÄVITYS
- 3.5. VARAUTUMINEN: STRATEGIA, EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN, AVOIMUUS
- 3.6. MAATA PITKIN MATKUSTAMINEN
- 3.7. JUNAYHTEYKSIEN KEHITYS4) ESTEET

4) ESTEET

- 4.1. RAHA & RESURSSIT
- 4.2. LOPUTON SUO
- 4.3. POLITIIKKA

AIHE 4: WATER SYSTEMS, FLOODS AND TORNIO RIVER

1) VAIKUTUKSET

- 1.1. TULVAT JA VAHINGOT: Rantojen kuluminen, tulvahuiput kasvavat eli äärevöityvät, tulvien ennustettavuus heikkenee ääri-ilmiöiden lisääntyessä, rantarakentaminen vaikeutuu
- 1.2. VEDEN LAATU, MÄÄRÄ & KUIVUUS: Ravinnevalumat → veden laatu, vedenotto, juomavesi, puhdas vesi, alueellinen kuivuus
- 1.3. JOKIEKOSYSTEEMI & KALASTUS: Veden lämpötila nousee → esim. jään muodostuminen, kalastus (negatiivinen), biodiversiteetti muuttuu, lisää tulokaslajeja
- 1.4. INFRASTRUKTUURIT: Olemassa oleva infrastruktuuri & vahingot, vesi- ja jätevesihuolto

2) MAHDOLLISUUDET

- 2.1 VÄHEMMÄN JÄÄPATOTULVIA & ENEMMÄN TULVAN OHJAUSTA
- 2.2. VESIVOIMA JA UUDET TEKNOLOGIAT: Kelluva rakentaminen, Virtaa – tulvavoimala, Uudet innovaatiot ja teknologiat
- 2.3. JOKIEKOSYSTEEMI & KALASTUS: kalastus, uudenlainen biodiversiteetti
- 2.4. VIRKISTYS: Uimakausi pitenee
- 2.5 RAVINTEET JA MAAPERÄN HEDELMÄLLISYYS

3) RATKAISUT

- 3.1. (MATKAILU)ELINKEINON KEHITTÄMINEN
- 3.2.YMPÄRISTÖOHJELMIEN KEHITTÄMINEN
- 3.3. MAATALOUDEN KEHITTÄMINEN
- 3.4. RANTOJEN SUOJAUS
- 3.5. TULVAN OHJAUS
- 3.6. VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO
- 3.7.HULEVESIEN VIIVÄSTÄMINEN
- 3.8. UUDET INNOVAATIOT JA TEKNOLOGIAT

4) ESTEET

- 4.1. RAHA
- 4.2. POLITIIKKA
- 4.3. REAKTIONOPEUS
- 4.4. NORMIT
- 4.5. HITAUUS

4.1 KOHTI CLIMATE-KIC DEMONSTRATOR –VAIHETTA JA LACAP-SUUNNITELMAA?

(Juanjo Galan, Aalto yliopisto)

- lyhyt esitys ilmastonmuutokseen SOPEUTUMISEN ja ilmastonmuutoksen HILLINNÄN eroista
- lyhyt esitys strategisen suunnitelman perussisällöstä ja rakenteesta
- lyhyt johdatus CLIMATE-KIC Demonstrator –vaiheen hakemuksen sisältöön ja rakenteeseen (mahdollinen seuraava vaihe Tornionjokilaaksossa)

4.2. Tornion suunnitelmat ja AELCLIC-hanke – *Sampo Kangastalo (Tornion kaupunki)*

- Sampo Kangastalo (Tornion kaupunki) kertoi AELCLIC-hankkeen ja Tornion kaupungin suunnitelmien välisistä yhteyksistä. Sampo nosti myös esiin joitakin potentiaalisia aiheita.

5 RYHMÄTYÖ

- **5.1. TEHTÄVÄ 1: MITÄ - Mahdollisen LACAP-suunnitelman tärkeimmät arvot, tavoitteet, teemat/aiheet (+ joitakin vaikutuksia & vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut ja esteet sekä AELCLIC-hankkeen tavoite (A). Em. täydensivät Tornionjokilaaksolle valitut arvot, tavoitteet, teemat, vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut ja esteet sekä AELCLIC-hankkeen tavoite (A). Em. täydensivät Tornion kaupungin (TOR) strategiasta ja Tornio-Haaparannan visio 2021 –ohjelmasta (TOR-HAP) poimitut tärkeimmät arvot, tavoitteet ja aiheet/teemat.**
- Tehtävään sisältyi kaikkien arvojen, tavoitteiden, teemojen/aiheiden, vaikutusten, mahdollisuuksien, ratkaisujen ja esteiden kriittinen tarkastelu

VAIHE 1: Em. lähteistä koottu tieto.

	ARVOT	TAVOITTEET	TEEMAT	VAIKUTUKSET	MAHDOLLISUUDET	RATKAISUT	ESTEET
AELCLIC TYÖPAJAT 1+2	<ul style="list-style-type: none"> • AVOIN- JA LUONNON MAISEMA • MERI • RAJALLA • JOKI & VESI • KAUPUNGIT JA KYLÄT • KULTTUURI & LUONTO • ELÄMÄ POHJOISSESSA 	<ul style="list-style-type: none"> • PAIKALLISEN SIDOSRYHMÄVERKOSTON LUOMINEN (AELCLIC-HANKE) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aihe 1: LUONNON MONIMUOTOISUUS • Aihe 2: KESTÄVÄ TALOUS • Aihe 3: KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISSESSA • Aihe 4: TULVAT JA TORNIONJOKI 	<ul style="list-style-type: none"> Aihe 1: LUONNON MONIMUOTOISUUS: <ul style="list-style-type: none"> • VUODENAIKOJEN MUUTOKSET, LUMI, MAAPERÄ JA JOKI • EKOLOGIA JA EKOSYSTEEMIT • TULOKSLAJIT, TAUDIT JA TUHOLAISET • POROT • KALAT Aihe 2: KESTÄVÄ TALOUS: <ul style="list-style-type: none"> • MAA- JA METSÄTALOUS • INFRASTRUKTUURI JA TURVALLISUUS • RAKENNUKSET JA RAKENTAMINEN • MATKAILU • KALASTUS Aihe 3: KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISSESSA: <ul style="list-style-type: none"> • MAISEMAN MUUTOKSET: JOKI, VILJELY, TIET JA RAKENNUKSET • ELÄMÄNTAVAT, MATKAILU JA LÄMPIMÄMMÄT KESÄT • EPÄILYKSET. AIKAJÄNNE JA MUUTOKSEN NOPEUS • IHMISET & SOSIO-KULTTUURINEN RAKENNE • TERVEYS JA TURVALLISUUS Aihe 4: TULVAT JA TORNIONJOKI: <ul style="list-style-type: none"> • TULVAT & VAHINGOT • VEDEN LAATU, MÄÄRÄ & KUIVUUS • JOKIEKOSYSTEEMIT & KALASTUS • INFRASTRUKTUURIT 	<ul style="list-style-type: none"> Aihe 1: LUONNON MONIMUOTOISUUS: <ul style="list-style-type: none"> • MAA- METSÄTALOUS • VALUMA-ALUEIDEN KUNNOSTUS JA MAASEUDUN AVOIMUUDEN PALAUTUMINEN • UUSI ILMASTO JA LAJIEN LEVINNEISYYKSIEN MUUTOKSET Aihe 2: KESTÄVÄ TALOUS: <ul style="list-style-type: none"> • VIHREÄ TALOUS • MATKAILU Aihe 3: KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISSESSA: <ul style="list-style-type: none"> • IHMISET JA SOSIO-KULTTUURINEN RAKENNE • KESÄMATKAILU • TALOUDELLINEN KEHITYS Aihe 4: TULVAT JA TORNIONJOKI: <ul style="list-style-type: none"> • UUDET TEKNOLOGIAT • VÄHEMMÄN JÄÄPATOTULVIA JA ENEMMÄN TULVAN OHJALUSTA • VIRKISTYS • RAVINTEET JA MAAPERÄN HEDELMÄLLISYYS • JOKIEKOSYSTEEMIT & KALASTUS 	<ul style="list-style-type: none"> Aihe 1: LUONNON MONIMUOTOISUUS: <ul style="list-style-type: none"> • VILJELYKASVIEN VALINTA, TEKNIKKAT JA TYÖKONEET, RANTOJEN SUOJAUS + TULVAN OHJAUS • POROJEN LISÄRUKKINTA • HYLKEENPYNTTI • VIERASLAJIEN RAJOITTAMINEN Aihe 2: KESTÄVÄ TALOUS: <ul style="list-style-type: none"> • TUTKIMUS • PYRITÄÄN VÄHENTÄMÄÄN YMPÄRISTÖLLE VAARALLISTEN AINEIDEN PÄÄSTÖÄ • VÄHENNetään RAVINTEIDEN VALUMISTA: MAAT, SUOT, METSÄT, MAANVILJELYS → OJAT, TEKNOLOGIA • YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLESET BIOLOGISET TORJUNTAMENETELMÄT • MAANVILJELY TARVITSEE TIETOA UUSISTA LAJEISTA JA SATOMAHDOLLISUUKSISTA + EU:N SÄÄTELY JOUSTAVAMMAKSI • KEINOTEKOISET KUTUPAIKAT Aihe 3: KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISSESSA: <ul style="list-style-type: none"> • TULVAVALIT • JUNAYHTEYSIEN KEHITYS • MAATA PITKIN MATKUSTAMINEN • VARAUTUMINEN: STRATEGIA, EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN, AVOIMUUS • VIERASLAJIEN HÄVITYS • BIOLOGINEN TUHOLAISTORJUNTA Aihe 4: TULVAT JA TORNIONJOKI: <ul style="list-style-type: none"> • (MATKAILU)ELINKOJEN KEHITTÄMINEN • UUDET INNOVAATIOIT JA TEKNOLOGIAT • YMPÄRISTÖOHJELMIEN KEHITTÄMINEN • VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO • MAATALOUDEN KEHITTÄMINEN • HULEVESIEN VIIVÄSTÄMINEN 	<ul style="list-style-type: none"> • POLITTIKKA • LOPUTON SUO • RAHA & RESURSSIT • RESURSSIEN PUUTE, ESIM. RAHOITUS • KALASTUKSEN SÄÄNNÖT / RAJOITUKSET • PIENET TILAKOOT • RESURSSIEN PUUTE • EU DIREKTIIVIT • RAHA • POLITTIKKA • REAKTIONOPEUS • RAHA • NORMIT • HITAUTS
TORNION KAUPUNGIN STRATEGIA	<ul style="list-style-type: none"> • TURVALLISUUS • JATKUVA UUDISTAMINEN • ASIAKASLÄHTÖISYYS • KESTÄVÄ KEHITYS • AVOIMUUS 	<ul style="list-style-type: none"> • KULTTUURI • INFRASTRUKTUURI • LIIKE-ELÄMÄ JA MATKAILU • TORNIONJOKILAAKSON ELINVOIMAISUUS • KANSAINVÄLINEN KAKSOISKAUPUNKI • LUOVUUS • TOIMIVA KAUPUNKI • ONNELLINEN JA SITOUTUNUT ASUKAS • TOIMIVAT JA INNOVATIIVISET PALVELUT • HOUKUTTELEVA RAJAKAUPUNKI • TOIMIVA= KESTÄVÄ: YMPÄRISTÖ, SOSIAALINEN/YHTEISÖ, KULTTUURI, TALOUS • KIERTOTALOUS • KESTÄVÄ MATKAILU • KALASTUS • MAANKÄYTTÖ JA TULVAT • TIIVIS KAUPUNKIRAKENNE 	<ul style="list-style-type: none"> • JOEN, MEREN JA SAARISTON KAKSOISKAUPUNKI • TAVAT JA TARINAT • VALON JA PIMEYDEN RAJA • LAPIN MATKAILUELÄMÄSTEN ALKUPISTE 				
TORNIO-HAAPARANTA -VISIO 2021		<ul style="list-style-type: none"> • KOULUTUS & TIETO 	<ul style="list-style-type: none"> • KESTÄVÄ ELINYMPÄRISTÖ • DYNAAMINEN YRITTÄJÄISYYS • LIIKENTEEN SOLMUKOHTA • RAJATON KOULUTUS • MAANKÄYTTÖ • TULVASUOJELU • ELÄMYKSELINEN KAUPPA- JA VIERAILUKOHDE • KESTÄVÄ ENERGIA 				

VAIHE 2: YHDESSÄ MÄÄRITELLYT TÄRKEIMMÄT SEIKAT - ASENNE, ARVOT, TAVOITTEET, TEEMAT, VAIKUTUKSET, MAHDOLLISUUDET, RATKAISUT JA ESTEET – TORNIONJOKILAAKSON SOPEUTUMISELLE ILMASTONMUUTOKSEEN (AELCLIC-työpajat 1 & 2 (A), Tornion kaupungin (TOR) strategia ja yleiskaava, Tornio-Haaparanta visio 2021 (TOR-HAP) JA UUDET ehdotukset (UUSI):

ARVOT	TAVOITTEET	TEEMAT	VAIKUTUKSET	MAHDOLLISUUDET	RATKAISUT	ESTEET
<ul style="list-style-type: none"> • RAUHALLISELLA RAJALLA POHJOISESSA (A+UUSI) • KULTTUURI & LUONTO (A) • AVOIMUUS (TOR) • KESTÄVÄ KEHITYS (TOR) • TURVALLISUUS (TOR) 	<ul style="list-style-type: none"> • PAIKALLISEN SIDOSRYHMÄVERKOSTON LUOMINEN (A) • KIERTOTALOUS (TOR) • KOULUTUS & TIETO (TOR-HAP) • TOIMIVA=KESTÄVÄ: YMPÄRISTÖ, SOSIAALINEN/YHTEISÖ, KULTTUURI, TALOUS (TOR) • MAATALOUDEN TOIMINTAEDELLYTYKSET (UUSI) 	<ul style="list-style-type: none"> • JOEN, MEREN JA SAARISTON KAKSOISKAUPUNKI (TOR) • KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISESSA (A) • TULVAT JA TORNIONJOKI (A) • KESTÄVÄ TALOUS (A) • KESTÄVÄ ELINYMPÄRISTÖ (TOR-HAP) • ENERGIAN KÄYTÖN TEHOSTAMINEN (UUSI) 	<ul style="list-style-type: none"> • JOEN, MEREN JA SAARISTON KAKSOISKAUPUNKI • Matkailu (A) • KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISESSA • Ihmiset ja sosio-kulttuurinen rakenne (A) • Elämäntavat, matkailu ja lämpimämmät kesät (A) • TULVAT JA TORNIONJOKI • Terveys ja turvallisuus (A) • Tulvat ja vahingot (A) • Vuodenaikojen muutokset, lumi, jää, maaperä ja joki (A) • Rakennukset ja rakentaminen (A) • Epäilykset: aikajänne ja muutoksen nopeus (A) • Ekologia ja ekosysteemit (A) • KESTÄVÄ TALOUS JA ELINYMPÄRISTÖ • Maa- ja metsätalous (A) • Kalat (A) • Kalastus (A) • Veden laatu, määrä & kuivuus (A) • Tulokaslajit, taudit ja tuholaiset (A) • Jokiekosysteemi & kalastus (A) • Maiseman muutokset, viljely, tiet, rakennukset (A) • ENERGIAN KÄYTÖN TEHOSTAMINEN • Infrastruktuuri ja turvallisuus (A) 	<ul style="list-style-type: none"> • JOEN, MEREN JA SAARISTON KAKSOISKAUPUNKI • Kesämatkailu (A) • KULTTUURIYMPÄRISTÖ, IHMISET JA ELÄMÄNTAPA, ELÄMÄ POHJOISESSA • Uusi ilmasto ja lajien levinneisyyksien muutokset (A) • Maa- ja metsätalous (A) • Valuma-alueiden kunnostus ja maaseudun avoimuuden palautuminen (A) • Matkailu (A) • Virkistys (A) • Ihmiset ja sosio-kulttuurinen rakenne (A) • TULVAT JA TORNIONJOKI • Vähemmän jääpatotulvia ja enemmän tulvan ohjausta (A) • Jokiekosysteemi & kalastus (A) • KESTÄVÄ TALOUS JA ELINYMPÄRISTÖ • Vihreä talous (A) • Ravinteet ja maaperän hedelmällisyys (A) • ENERGIAN KÄYTÖN TEHOSTAMINEN • Taloudellinen kehitys (A) • Uudet teknologiat (A) 	<ul style="list-style-type: none"> • Maankäytön ja rakentamisen ohjaus → kestävä ja säilyttävä rakentaminen (UUSI) • Pyritään vähentämään ympäristölle vaarallisten aineiden päästöjä (A) • Maatalouden kehittäminen (A) • Tutkimus (A) • Hulevesien viivästäminen (A) • Tulvavallit (A) • Rantojen suojaus (A) • Tulvan ohjaus (A) • Ympäristöohjelmien kehittäminen (A) • Kannustus, verotus, sertifikaatit (teollisuus & muut yhtiöt) (UUSI) 	<ul style="list-style-type: none"> • Poliitiikka (A) • EU-direktiivit (A) • Kalastuksen ja maatalouden säännöt ja rajoitukset (A + UUSI) • Resurssien puute, uusia ideoita (A + UUSI) • Uutta ajattelua ja ihmisiä, nuoret! (UUSI) • Raha ja resurssit, ajanpuute (A + UUSI) • Yksityisen ja valtion sektorin osallistuminen laimeaa (UUSI) • Katoaako kulttuuri-identiteetti (UUSI) • Olemassa olevat rakenteet ja järjestelmät (fossiiliset) (UUSI)

5.2. TEHTÄVÄ 2: mahdollisen LACAP-suunnitelman rakenne. Synteesi ensimmäisessä tehtävässä tuotetusta tiedosta

5.3. TEHTÄVÄT 3+4+5: Keskustelu, miten Tornionjokilaakson AELCLIC-Pathfinder sidosryhmäverkosto jatkaa työskentelyä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

TORNION KAUPUNKI:

- TÄMÄ ON VASTA KESKUSTELUN ALKU
- EI TIEDETÄ, MITÄ ILMASTONMUUTOKSESSA TULEE TAPAHTUMAAN (AIKASKAALA, NOPEUS) JA MITEN SE TULEE VAIKUTTAMAAN
- EMME KUITENKAAN SAA LISÄTÄ ILMASTOAHDISTUSTA VAAN LISÄTÄ JA YLLÄPITÄÄ TOIVOA JA TEHDÄ VOITAVAMME

RAJAJOKIKOMISSIO:

- TOIVOA VOISI EHKÄ LISÄTÄ SILLÄ, ETTÄ NÄKYISI NIITÄ SITOUTUMISTOIMENPITEITÄ
- VAIHTOEHTO EI OLE, ETTEI TEHDÄ MITÄÄN TEHDÄÄN MITÄ VOIDAAN, SE MYÖS INNOSTAA OSALTAAN NIITÄ, JOTKA PUOLESTAAN VOIVAT VAIKUTTA A SOPEUTUMISEEN JA PÄÄSTÖJEN LEIKKAAMISEEN

ASUKAS & KALASTAJA:

- NYT KATSOTTU TIETTYJÄ VESIELEMENTTIIN LIITTYVIÄ ASIOITA, MYÖS KULTTUURISIA ASIOITA KATSOTTU JOEN NÄKÖKULMASTA
- KESKUSTELUSTA PUUTTUU NE TAHOT, JOILLA ENITEN VAIKUTUSTA: TEOLLISUUDEN EDUSTAJAT, TARVITAAN LAAJEMPI ENERGIATARKASTELU
- TOINEN ASIA YRITYSTEN JA YKSITYISEN SEKTORIN ROOLI: MITEN HE NÄKEVÄT JA KOKEVAT JA VARAUTUVAT ILMASTONMUUTOKSEEN. NÄMÄ KAKSI ASIAA OLISIVAT TUONEEN TYÖPAJOIHIN TÄRKEÄN LISÄN

TORNION KAUPUNKI:

- TORNION KAUPUNKI JA ELINKEINORYHMÄ HALUAA JATKAA TEEMAN PARISSA
- MEIDÄN TARVITSEE TEHDÄ KOTILÄKSYJÄ, PITÄÄ VALITA VIITEKEHYKSI, MISSÄ EDETTÄÄN
- EI VASTUUHENKILÖÄ, PUUTTUU OSAAMISTA JA RESURSSEJA
- IISSÄ TEHTY PALJON ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVÄÄ, TORNIOSSA KESKUSTELU VIELÄ KESKEN: MIKÄ TÄMÄN HOMMAN ROOLI ON SUHTEESSA MEIDÄN PANOKSIIN JA TUOTOKSIIN JA STRATEGIOIHIN?

Miten haluatte jatkaa ja käyttää AELCLIC-hankkeen tuloksia?

Kohti LACAP-suunnitelmaa?

TORNION KAUPUNKI:

- A "LACAP" (LANDSCAPE ADAPTATION PLAN TO CLIMATE CHANGE)?
- TEKNISEN RYHMÄN TULEE KESKUSTELLA TÄSTÄ JA POHTIA, VOIMMEKO SITOUTUA, HEIDÄN MIELESTÄÄN TÄMÄ ON KYLLÄ OLLUT VAIVAN ARVOISTA
- HYVÄ HERÄTYS, AIHEPIIRI LAAJA JA HAASTAVA, KAIKKI ASIAANTUNTIJAT EIVÄT OLE TÄÄLLÄ PAIKALLA

TORNIONJOKILAAKSON MAAKUNTAMUSEO:

- OLLAAN PUHUTTU PALJON ILMASTONMUUTOKSESTA JA SEN VAIKUTUKSISTA, MUTTA EI OLLA IHAN PÄÄSTY MAISEMAN SOPEUTUMISEEN, MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN JA ELINKEINOIHIN JNE.
- TULEE LÄHELLE KULTTUURIYMPÄRISTÖN MERKITYSTÄ JA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ (RAKENTAMISEN PUOLELLA), JOKA ON NÄKYNUT JA OLLUT ESILLÄ VIIME AIKAINA VAIN VÄHÄN

MAANVILJELIJÄ:

- MAANVILJELIJÄNÄ MIETTINYT, ETTÄ KAUPUNGIN KANSSA PITÄISI PITÄÄ PALAVERI, MITÄ KAIKKEA VOISI TEHDÄ. OLEMME PELTOJEN JA METSIEN KAUTTA SISÄLLÄ KUIN VAIN VOI OLLA. VOISI TEHDÄ VAIKKA MITÄ, JOS SAISI VÄHÄN APUJA → PITÄISI JÄRJESTÄÄ PALAVERI KAUPUNGIN KAUTTA

TORNION KAUPUNKI:

- MAANVILJELIJÖITÄ SYLLISTETÄÄN KOHTUUTTOMASTI

MAANVILJELIJÄ:

- SE ON VAIN SE 5 PROSENTTIA, MUTTA PAINAVA VIISI PROSENTTIA
- TORNION SEUTU LYPYSKARJA-ALUETTA
- ASIOITA TEHDÄÄN, PROSESSIT VAAN HITAITA
- PITÄISI PUHUA TÄLLÄ TAVALLA RAKENTAVASTI ENEMMÄN

ELY:

- TULOKSET NÄYTTÄVÄT MIELENKIINTOISELTA, TYÖ EI OLE MENNYT HUKKAAN, POHDITTU ASIOITA MONIPUOLISESTI ERI NÄKÖKULMISTA

Ovatko AELCLIC-työpajat olleet hyödyllisiä?

ASUKAS & KALASTAJA:

- TYÖ EI MENE HUKKAAN, AINA JOTAIN JÄÄ MUKAAN
- MILLÄ ASKELILLA ETEENPÄIN? PITÄISI KÄYDÄ KOKONAISUUSMIETINTÄ, MITÄ ON JO TEKEILLÄ NIIN KAUPUNGISSA/YMPÄRISTÖSSÄ?
- KYMMENEN VUODEN AIKANA AURINKOENERGIA & TUULIMYLLYT LISÄÄNTYNEET VALTAVASTI.
- ASKELEITA OTETTU KOKO SEUTUKUNNALLA. MITÄ TAVOITTEITA ASIALLE ASETETAAN?
- MINKÄLAISIA ASKELEITA YRITYSTEN JA JULKISTEN TAHOJEN OLISI OTETTAVA YHDESSÄ ETEENPÄIN?
- HIILINEUTRAALI MERI-LAPPI VOI OLLA HAASTEELLINEN TAVOITE TEOLLISUUDEN TAKIA
- HIILIJALANJÄLKEÄ VOI PIENENTÄÄ, TEHTÄVÄÄ ON, POHDINNAN PAIKKA, MITEN TÄSTÄ MENNÄÄN ETEENPÄIN

RAJAJOKIKOMISSIO:

- NÄEN TÄSSÄ MAHDOLLISUUDEN. VÄHÄN IHMIÄ KAUKANA, VERKOSTOT (KUTEN AELCLIC) TÄRKEITÄ. NYT VOISI OLLA APUA JA OHJAUSTA TARJOLLA. ARVOSTETAAN SITÄ, ETTÄ OLEMME TÄSSÄ MUKANA.

Seuraa-vaksi?

TORNION KAUPUNKI:

- KAUPUNGINHALLITUKSEN YHTEINEN MATKA SAVOON PARIN VIIKONPÄÄSSÄ → KESKUSTELLAAN AUTOSSA KEHITETTÄVISTÄ ASIOISTA
- TILANNE EI OLE NIIN SYNNÄKÄ KUIN SAATTAA TUNTUA: TEEMME KOKO AJAN, PANOSTAMME PYÖRÄILYYN, VIREILLÄ RADAN SÄHKÖISTYS LAURILA-TORNIO-HAAPARANTA, OUTOKUMPU HALUAA SIIRTÄÄ MALMIKULJETUKSET KISKOILLE JNE. → EIVÄT NÄY KOKONAISUUTENA

KALASTAJA:

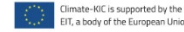
- KUN MENNÄÄN LINJA- AUTOLLA SAVOON, NIIN SIELLÄ KANNATTAA OTTAA TÄMÄ ASIA ESILLE

TORNION KAUPUNKI:

- EMME VOI VIELÄ TEHDÄ PÄÄTÖSTÄ. MEIDÄN TÄTTY KESKUSTELLA MYÖS HAAPARANAN KANSSA

YLEINEN MILEIPIDE:

- IHMISET OLIVAT TYYTYVÄISÄ TYÖPAJOIHIN JA KESKUSTELUUN. TYÖ EI OLE MISSÄÄN TAPAUKSESSA OLLUT TURHAA, HERÄTTELYT NIIN HENKILÖKOHTAISILLA TASOLLA KUIN LAAJEMMINKIN

5.6 TEHTÄVÄ 6: SEURAAVASTA VAIHEESTA PÄÄTTÄMINEN

- AELCLIC-työpajojen anti koettiin hyödylliseksi ja Tornion kaupunki ja paikallinen verkosto keskustelevat ehkä lisää (lisää tietoa ja informaatioita), miten jatkaa työtä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi
- Joitakin oleellisen tärkeitä taloudellisia toimijoita puuttui (esim. Teollisuus, energiasektori). Tarvitaan enemmän tarkkoja tietoja/tutkimuksia.
- AELCLIC -hanke on tarjonnut mahdollisuuden avoimeen keskusteluun ja muutamat taloudellisen/sosiaalisen sektorin edustajat olivat siihen erityisen tyytyväisiä
- Kaikki AELCLIC -työpajoissa tuotettu materiaali on julkista ja vapaasti paikallisen verkoston käytettävissä
- Verkostoa johtaa ja edustaa tulevaisuudessa AELCLIC (Climate_KIC) – hankkeessa Tornion ja Haaparannan kaupungit ja verkoston yhteyshenkilönä voisivat toimia Sampo Kangastalo ja Göran Wigren.
- Sampo ja Göran kutsutaan kansainväliseen kokoukseen Bolognaan 13 marraskuuta. Kokouksessa kaikkien AELCLIC -pilottimaisemien edustajat tarkastelevat erilaisia vaihtoehtoja jatkaa ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävää työtä (yksi vaihtoehto voisi olla LACAP-suunnitelman kehittäminen Climate_KIC -rahoituksen tai jonkin muun rahoituslähteen turvin)

YHTEENVETO:

- **Tärkeimmät JOHTOPÄÄTÖKSET, PÄÄTÖKSET ja SEURAAVAT TOIMENPITEET (Kuka ja milloin):**
- YHTEYDET MUIHIN SUUNNITELMIIN & OHJELMIIN: AELCLIC-hanke on nyt entistä selvemmin yhteydessä **Tornion kaupungin strategiaan ja Tornio-Haaparanta 2021 -visioon**. Tämä huomio pohjautuu kaikkien em. suunnitelmien ja työpajoissa tärkeiksi nousseiden arvojen, tavoitteiden, teemojen ja toimien yhdistämiseen sekä Tornionjokilaakson LACAP-suunnitelman (Landscape Adaptation Plan to Climate Change) yhdessä hahmoteltuun rakenteeseen. Vielä on kuitenkin epäselvää, **mikä on tarkka maantieteellinen raja** – Tornion ja Haaparannan kaupungit? Uraanit alueet, Tornionjoen suu ja suisto? Lisäksi olisi tärkeää yhdistää mahdollinen LACAP (ja hillintä) -suunnitelma laajempiin pyrkimyksiin (paikallinen tai alueellinen kestävä kehityksen suunnitelma?) / **TOIMENPITEET: Tornion ja Haaparannan kaupungit tarkastelevat, miten AELCLIC-hankkeen tulokset ja ehdotukset voidaan ehkä yhdistää kaupunkien omiin suunnitelmiin. Ne voivat myös pohtia, miten ilmastonmuutokseen sopeutumisen voisi yhdistää laajempaan kokonaisuuteen, visioon tai suunnitelmaan, ja mikä sen alueellinen raja voisi olla.**
- Tornionjokilaakson mahdollisen LACAP-suunnitelman RAKENNE (LANDSCAPE ADAPTATION FOR TO CLIMATE CHANGE):
 - o Neljää strategista aihetta (työpaja 2) täydennettiin yhdellä uudella teemalla, jotta keskusteluun saatiin selkeämmin mukaan kaksoiskaupunki –visio ja energia-aihe. Valitut viisi aiheet istuivat myös Tornion kaupungin strategian ja Tornio-Haaparanta 2021 –vision tavoitteisiin ja arvoihin. / **TOIMENPITEET: Käytetään viittä aihetta LACAP-suunnitelman kehittämiseen.**
 - o Useimmat arvot, tavoitteet ja teemat edustivat myös sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista että ilmastonmuutoksen hillintää, mutta näitä ei jaoteltu erikseen. / **TOIMENPITEET: LACAP-suunnitelmassa jaotellaan vielä tarkemmin ratkaisut/toimet sopeutumiseen/hillintään/molempiin (parhain tilanne)**
 - o Ratkaisut ja esteet perustuivat hyvin tunnistettuihin vaikutuksiin ja mahdollisuuksiin, mutta myös osallistujien henkilökohtaisiin mielipiteisiin. / **TOIMENPITEET: Tornionjokilaakson mahdollisessa LACAP-suunnitelmassa merkityksellisimmät ratkaisut tulisi yhdistää johdonmukaisemmin ilmastonmuutoksen tunnistettuihin vaikutuksiin ja mahdollisuuksiin. AELCLIC-hankkeessa on kuitenkin tunnistettu joitakin arvokkaita ideoita ja toisaalta pääasiallisimpia esteitä. Näistä huomioista on hyötyä LACAP:n kehittämisessä ja käytännön toteutuksessa.**
 - o Lopullinen taulukko, joka sisältää mahdollisen LACAP-suunnitelman arvot, tavoitteet, aiheet, vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut ja esteet, näyttää yleisellä tasolla johdonmukaiselta kokonaisuudelta. Tämä kooste tarjoaa lopullisen LACAP-suunnitelman tekemiselle arvokkaan bottom-up –aineiston. Se on syntynyt Tornionjokilaakson sidosryhmäverkoston (vaikkakin rajallisen) yhteistyönä / **TOIMENPITEET: Tornion ja Haaparannan kaupungit tarkastelevat, miten AELCLIC-hankkeen tulokset ja ehdotukset voidaan ehkä yhdistää kaupungin omiin strategiisiin tai alueellisiin suunnitelmiin.**
- SIDOSRYHMÄT: työpajojen osallistujista puuttui oleellisen tärkeiden taloudellisten toimijoiden edustajat (esim. teollisuus, Outokummun terästehdas ja energiasektori). Työpajoissa nousi esiin kaksi huomionarvoista seikkaa: maiseman rajaseutuluonne ja teollisuuden merkitys Torniolle. Pienestä asukasmäärästä huolimatta, Tornio on Helsingin, Jämsän ja Lappeenrannan ohella yksi Suomen neljästä, eniten energiaa (enemmän kuin 3TWh) käyttävästä kunnasta. Tämä liittyy alueella sijaitsevaan Outokummun terästehtäseen (Tilastokeskus 2015). / **TOIMENPITEET: Em. toimijoiden edustajat mukaan tuleviin keskusteluihin.**
- TIETEELLISET TUTKIMUKSET JA TORNIO-TIETO: Päätöksenteon tueksi ja edistämiseksi tarvitaan tieteellisiä todisteita ja tutkimuksia. / **TOIMENPITEET: Kerätään ja tuotetaan alueeseen liittyvää tietoa ilmastonmuutoksesta. AELCLIC-hankkeen tarkoitus ei ollut tuottaa uutta tieteellistä tietoa, vaan jakaa ja levittää olemassa olevaa informaatiota ja ennen kaikkea herättää eri toimijoiden (sosiaaliset, taloudelliset, hallinnolliset) välillä yhteistä keskustelua ja edistää paikallista sitoutumista.**
- SEURAAVAKSI: AELCLIC-työpajojen anti koettiin hyödylliseksi ja Tornion kaupunki ja paikallinen verkosto keskustelevat ehkä lisää (lisää tietoa ja informaatioita), miten jatkaa työtä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi. / Joitakin oleellisen tärkeitä taloudellisia toimijoita puuttui (esim. teollisuus, energiasektori). Tarvitaan enemmän tarkkoja tietoja/tutkimuksia. Olisi tärkeää yhdistää ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen hillintä laajempiin pyrkimyksiin (Tornion paikallinen tai alueellinen kestävä kehityksen suunnitelma?). / AELCLIC -hanke on tarjonnut mahdollisuuden avoimeen keskusteluun ja muutamat taloudellisen/sosiaalisen sektorin edustajat olivat siihen erityisen tyytyväisiä. Kaikki AELCLIC -työpajoissa tuotettu materiaali on julkista ja vapaasti paikallisen verkoston käytettävissä. / Verkostoa johtaa ja edustaa tulevaisuudessa AELCLIC (Climate_KIC) – hankkeessa Tornion ja Haaparannan kaupungit ja verkoston yhteyshenkilönä voisivat toimia Sampo Kangastalo ja Göran Wigren. / Sampo ja Göran kutsutaan kansainväliseen kokoukseen Bolognaan 13 marraskuuta. Kokouksessa kaikkien AELCLIC -pilottimaisemien edustajat tarkastelevat erilaisia vaihtoehtoja jatkaa ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävää työtä (yksi vaihtoehto voisi olla LACAP-suunnitelman kehittäminen Climate_KIC -rahoituksen tai jonkin muun rahoituslähteen turvin). **TOIMENPITEET: Tornion ja Haaparannan kaupungit voisivat ehkä vastata alueen mahdollisen LACAP-suunnitelmasta ja sen kehittämisestä sekä yhteyksistä kaupunkien tai alueen muihin suunnitelmiin. AELCLIC-Pathfinder-hankkeen tuloksia ja johtopäätöksiä voidaan käyttää niin mahdollisen LACAP:n sisällön laatimiseen, prosessin ja toimijoiden tunnistamiseen kuin erilaisiin rahoitushakemuksiin ja niihin liittyviin prosesseihin.**

DIAGNOOSI:

Saavutettujen tulosten arviointi (asteikolla 1 (min) – 5 (max)):

- TAVOITE 1 (Määritellään yhdessä mahdollisen LACAP-suunnitelman (Landscape Adaptation Plan for Climate Change) pääsisältö (edistettävät arvot, tavoitteet, vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut ja toimet, esteet) TULOS: 5
- TAVOITE 2 (Hahmotellaan yhdessä LACAP-prosessin etenemistä ja tunnistetaan oleelliset toimijat). TULOS: paikallinen verkosto käy tästä aiheesta sisäisen keskustelun
- TAVOITE 3 (Sovitaan yhdessä seuraavasta vaiheesta ja verkoston jatkotyöskentelystä). TULOS: paikallinen verkosto käy tästä aiheesta sisäisen keskustelun).

- Tärkeimmät puutteet tai esteet täydelle suoritukselle:

- TAVOITE 1 perustui ensimmäisen ja toisen työpajan työskentelyyn ja oli siksi helpommin hahmotettavissa
- TAVOITTEISTA 2 JA 3 ei keskusteltu kolmannessa työpajassa, vaan ne siirtyvät Tornion AELCLIC-verkostolle. Vaikka tarkoituksena oli tuottaa perusehdotus, verkoston jäsenet halusivat lisää miettimisaikaa ja lisätietoja keskustellakseen mahdollisesta prosessista ja toimijoista. Kolmannessa työpajassa tiedostettiin myös, että verkostosta puuttui oleellisen tärkeitä alueellisia ja paikallisia toimijoita (pääasiassa teollisuus- ja energiasektorilta).
- Kolmanteen tavoitteeseen sitoutuminen koettiin vaikeaksi, koska vielä ei ole sovittu toimista, resursseista tai aikataulusta. Hankkeen jatko sai kuitenkin tukea hallinnolliselta puolelta ja se turvaa hankkeen jatkuvuuden. Lisäksi kaikkien eurooppalaisten pilottimaisemien yhteisessä kansainvälisessä kokouksessa on mahdollista työstää tavoitetta edelleen.

- Onnistumisen perustelut:

- Osallistujien vahva omistautuminen ja sitoutuminen
- Varattuun aikaan nähden toteutettavat tehtävät
- Selkeät ohjeet ja tehokkaat menetelmät
- Tornion ja Haaparannan kaupunkien kasvanut vetovastuu
- 1 & 2 työpajoissa tuotetun materiaalin kriittinen tarkastelu
- Loppukeskustelu tehtiin yhtenä ryhmänä, keskustelu oli vapaata ja eteni jouhevasti

- Työpajasta opittua ja neuvoja muualla järjestettäviin, toisiin vastaaviin tilaisuuksiin:

- Ks. "Tärkeimmät puutteet ja esteet" ja "Onnistumisen perustelut"
- Jako hillintään / sopeutumiseen tai hyödyllisen ja hedelmällisen näkökulman ilmastonmuutoksen tarkasteluun
- Älä tee tai käytä tehtäviin 3, 4 (Miten – Kuka), 5 (Olemassa olevan sidosryhmänverkoston kriittinen tarkastelu jne.) & 6 (seuraava vaihe) enemmän aikaa
- Ottaen huomioon rahoitukseen, resursseihin, aikaan jne. liittyvät epävarmuudet, osallistujilta oli vaikea edellyttää virallista tai symbolista sitoutumista. Todennäköisesti jossain toisessa kulttuurissa virallisempi allekirjoittaminen tai loppujuhla on mahdollista toteuttaa.
- Paikalliselle verkostolle kannattaa ehkä antaa mahdollisuus asettaa virallinen edustaja AELCLIC (Climate-KIC)-hankkeeseen liittyen. Kyseeseen tulee useimmissa tapauksissa paikallisen tai alueellisen hallinnollisen tahon edustaja. Tornio-Haaparannassa edustajaksi valittiin Sampo Kangastalo (ja Göran Wigren).

- Työpajasta opittua ja suosituksia tulevaan työpajaan samassa paikassa:

- Kaikki LACAP-suunnitelmaan ja sen edistämiseen (esim. aloitteet, rahoitushakemukset) liittyvät keskustelut ja käydään paikallisen verkoston nimetyn edustajan kanssa.

- Paikalliset ominaispiirteet (sosiaaliset, maantieteelliset jne.) ja toiminnan kehittäminen:

- Syvä yhteys jokeen ja luontoon liittyy paikalliset asukkaat ja maiseman tiiviisti yhteen. Em. seikka ja alueen (maaseutu)luonne saattaa selittää erityisen maisemaan ja tuotantoprosesseihin liittyvän painotuksen (useat havaitut ilmastonmuutoksen vaikutukset, mahdollisuudet, ratkaisut, esteet keskittyivät juuri maa- ja metsätalouteen, kalastukseen jne.). Nämä havainnot voivat päteä myös muilla maaseutualueilla, mutta Tornion seudun erityispiirteenä on villi ja vapaa joki ja sen vaikutus ihmisten identiteettiin. On huomionarvoista, että työpajoissa nousi esiin kaksi erityistä seikkaa: maiseman rajaseutulunne ja teollisuuden merkitys Torniolle. Pienestä asukasmäärästä huolimatta, Tornio on Helsingin, Jämsän ja Lappeenrannan ohella yksi Suomen neljästä, eniten energiaa (enemmän kuin 3TWh) käyttävästä kunnasta. Tämä liittyy alueella sijaitsevaan Outokummun terästehtaaseen (Tilastokeskus 2015).